

Sveriges NATO-medlemskap

En analys av svenska identitetens förhållningsätt

In the wake of Russia's escalation of the invasion of Ukraine in early 2022, Swedish politics seemed to suddenly change stance in regards to its participation in the military alliance Nato. Polls on the matter were seemingly flipped on their head. This paper aims to investigate how this came to pass through a constructivist lens about how a country with such deep historical, and cultural roots in being peaceful and free from alliances does a U-turn on their perceived attitude just a few years before. In order to study the topic this paper will employ a narrative analysis on a total of eight news- and debate articles that were published over a period of four years, both before and after 2022. The study concludes that Sweden has for the last decades displayed and acted upon its personal identity as a moral superpower, but at the same time had a rather contrasting collective identity militarily which had been suppressed in public discourse. That being until the invasion of Ukraine acted as a catalyzer upon which this identity took the subjective priority in Sweden's interests.

Nyckelord: identitet, Sverige, NATO, konstruktivism, narrativ

Antal ord: 7 895

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och frågeställning	5
1.3 Avgränsningar	5
2. Teori	6
2.1 Konstruktivism	6
2.2 Konceptualisering av den svenska identiteten	8
3. Bakgrund	11
3.1 Militärhistoriskt kontext	11
3.2 Sveriges inträde i NATO utifrån framingsperspektivet	12
4. Metod	14
4.1 Narrativanalys	14
4.2 Metodologiska avgränsningar	15
4.3 Analysens utförande	16
5. Resultat	16
5.1 Material publicerat innan invasionen av Ukraina upptrappades	17
5.2 Material publicerat efter invasionen av Ukraina upptrappades	19
6. Diskussion	24
7. Avslutning	25
8. Förslag till fortsatt forskning	26
9. Referenser	27

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt SOM-institutets nationella undersökning ökade andelen positiva svenskar till Nato hela 35 procentenheter, från 29 till 64 procent, mellan hösten 2021 och hösten 2022. Sveriges historia de senaste tvåhundra åren har präglats av ett avstånd från krig, allianser och ett starkt neutralitetstänkande. Även när världen kastades in i tumult under båda världskriegen och kalla kriget höll sig Sverige neutralt, i mer eller mindre grad, och har primärt fokuserat på humanitära insatser. Denna rekordbrytande epok av neutralitet och alliansfrihet avbröts i och med ingången i Nato. Trots denna neutralitet har Sverige byggt upp ett stort och högteknologiskt militärkomplex, om man ser till landets storlek. En stor del av försvaret har även varit vinklat just mot hotet från öst. Beslutet att gå från alliansfrihet till att gå med i Nato tyder på en intressant utveckling inom den svenska neutralitetsidentiteten. Frågan är om detta skifte enbart kommer som ett svar från Rysslands aggression, eller om identitetsskiftet har skett under en längre tid, i och med det nära samarbetet som tidigare har funnits mellan Sverige och Nato.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att analysera och undersöka inträdet i Nato för att se huruvida den exogena chocken i form av Rysslands invasion av Ukraina 2022 kan överskrida den tidskrävande process som klassisk konstruktivism beskriver för skifte inom identitet. Detta kommer att genomföras med hjälp av att applicera Alexander Wendts tankar kring konstruktivism och identitetstyper. Därefter genomförs en narrativanalys över ett systematiskt urval av debatt- och nyhetsartiklar från dagstidningen Aftonbladet. Materialurvalet täcker en period över fyra års tid, både före och efter invasionen för att kunna studera den presenterade narrativa utvecklingen av den svenska identiteten. Därtill kommer uppsatsen att med hjälp av den etablerade teorin försöka förklara orsakerna till det observerade förloppet.

Frågeställningen lyder: Hur har valet att gå med i Nato speglat Sveriges neutralitetsidentitet som ändrats på så kort tid ur ett konstruktivistiskt perspektiv?

1.3 Avgränsningar

Vi har valt att avgränsa oss från tiden av ingången i Nato, och tre år bakåt.

Primärt använder vi oss av konstruktivistiska tankar för att conceptualisera den svenska identiteten, och narrativ analys för att bearbeta artiklarna. Samtidigt används framingteori till viss del inom diskussionen kring artiklarna då där finns mycket likheter mellan den narrativa analysens diskursteori och framing. Vi bortser från att belysa realismen som annars kan ses som en förklaringsfaktor till Sveriges inträde i Nato, då uppsatsens fokus ligger på identitetsutvecklingen.

Vi har valt att avgränsa oss till en tidskrift, Aftonbladet, både för att hålla nere den enorma volymen av data att gå igenom, och för att denna tidskrift är den mest relevanta och väldigt aktiv inom debattartiklar som hanterar vår frågeställning.

Vi har avgränsat tidsspannet till artiklar mellan 2020 och 2024 då Nato till största del debatterats och diskuterats. Det väljs en artikel per halvår. Detta primärt på grund av det faktum att det innan dess inte funnits något större fokus på ett eventuellt medlemskap i samhällsdebatten. För att göra en analys av den ursprungliga debatten behöver man gå tillbaka till NATOs bildande, vilket skulle medföra en orimligt stor mängd data att analysera.

2. Teori

2.1 Konstruktivism

För att diskutera Sveriges inträde i Nato skulle en rad av olika perspektiv från flertalet av internationella relationsteorier kunna användas. Just utifrån en analys av händelsen från ett identitetsbaserat perspektiv, finns det ingen bättre teori att applicera än konstruktivismen. Ramverket, som vi kommer att använda oss av, är det som utformats av statsvetaren Alexander Wendt. Ur artikeln *Anarchy is What States Make of It* förklaras spelreglerna för hur och varför stater agerar som de gör. Bristen på en supranationell centraliserad makt leder till att samtliga statliga aktörer existerar i ett anarkistiskt tillstånd. Men, denna anarki är ej

kaosartad, utan den formas utifrån staters identiteter och interaktioner. Jämförelsevis skiljer detta sig principiellt från realismens under samtiden accepterade teorin om det anarkiska systemet. Wendt motsätter sig de realistiska idéerna att stater agerar utifrån mönster av egenintressen och det maktbaserade nollsummespelet, som uppkommer ur anarkitillståndet. Wendt framför istället att det inte finns en fast logik till statens agerande, förutom den som skapats ur strukturerna och identiteterna som staten formar (Wendt 1992, s. 99).

Med denna grund går det att skapa en modell av hur aktörer agerar genom att illustrera bildningen och de egenskaper begreppet identitet medför. Wendt presenterar fyra olika typer av identiteter i sin text; (1) personlig, (2) typ, (3) roll och (4) kollektiv (Wendt 1999, s. 224). Tillsammans kan koncepten skapa en grov helhetsbild av identiteten. För simplicitetens skull lyfter vi bara de egenskaper ur dessa delar som betonas unikt viktiga. Den *personliga identiteten* innefattar den självorganiserande förmågan att skapa och upprätthålla strukturer som balanserar, eller fördelar makten och gör den till distinkta aktörer. Det vill säga att endast en sådan materiell bas kan existera för en aktör. I individer är dessa tankar medfödda, medan de i stater bildar ett delat narrativ. Det unika med den personliga identiteten är medvetandet och minnet av Jaget som skapar en intern "plats" för reflektion varpå framtida handlingar byggs (Ibid. s. 224-225). Handlingar ska därför enligt den personliga identiteten alltid rimligtvis kunna sättas i kontext med tidigare konstruerat narrativ av Jaget. Det dras också därför en linje mellan Jaget och Andra aktörer, eller ett "vi och dem tänkande" då en aktör bara kan utgå från sitt eget bildade Jag.

Typidentiteten är de delade (eller tycks vara delade) sociala karaktärsdrag som existerar i en aktör. Exempel på sociala karaktärsdrag kan vara beteendeegenskaper, attityder, värderingar, färdigheter (till exempel språk), kunskaper, åsikter, erfarenheter, historiska likheter. Det utmärkande för att en faktor skall kunna placeras under typidentiteten är att den kan anses som mer eller mindre formella tillhörande-signifikanter för att definiera vad som räknas som en typidentitet och hur de utomstående Jaget orienterar sig mot de (Ibid. s. 225-226). Därför kommer dessa regler att variera både kulturellt och historiskt.

Roll identiteter går steget vidare från beroendet av den Andras kulturella skillnader och vrider upp det en grad. Faktorerna som utgör typ identiteten är pre-sociala, det vill säga intrinsikala egenskaper. Roll identiteten existerar endast i relation till de Andras. En aktör kan inte på egen hand välja att agera enligt en roll identitet. Den ges istället av den delade förväntan från

Andra i form av de institutionaliserade sociala strukturerna som existerar *innan* en given interaktion. I relation till den anarkistiska världsordningen innebär detta en svaghet menar Wendt och andra statsvetare. Utrikespolitik skulle i denna mening framförallt bildas från den inhemska politiken, istället för den reella relationen mellan stater.

I ett exempel som lyfts: "Delade idéer kan vara konflikt drivande eller kooperativa, vilket betyder att "fiende" kan vara lika mycket en rollidentitet som 'vän'. [...] Det som verkligen betyder något för att definiera roller är inte institutionalisering utan graden av ömsesidigt beroende eller 'intimitet' mellan Jaget och Andra." (Ibid. s. 228).

Viktigt att understryka är att den givna roll identiteten formas ur hur den Andra agerar mot andra aktörer baserat på vilken betydelse det objektet har för dem (Wendt 1992, s. 99 - 100).

Den *kollektiva identiteten* speglar relationen mellan Jaget och de andra till sin USP. Gränsen mellan Jagets narrativ, typ identiteten och den Andras tillskrivna roll görs grumlig. Wendt kallar det identifikation. Detta betyder att Jaget utökar sina gränser för att även innefatta den Andras. Det som uppstår är förmågan att definiera vad som är Andras intressen som en del av de egna. Altruistiskt beteende i sakfrågor kan förklaras enligt denna process (Wendt 1999, s. 229).

De fyra identitetstyperna hjälper oss att conceptualisera de som nyckelvariabler som utgör en identitet. Hur denna ser ut från aktör till aktör beror på den hierarkiska strukturen som aktören väger dessa identiteter och förhåller sig till. Rent evolutionärt är det enkelt att se framför sig att en individ väljer att prioritera och agera utifrån de mer fundamentala självorganiserade personliga identiteten vid kriser över de mer diffusa och simplificerat sagt identitetstyper någorlunda baserat på den Andra. Detta är endast ett exempel av en generalisering och inte en regel påpekar Wendt. Identiteter förklarar inte enbart agerandet av en aktör, eftersom att utan egenintressen saknar identiteten förmågan att driva handling, men samtidigt utan identitet så saknar egenintressen riktning (Ibid. s. 231).

2.2 Konceptualisering av den svenska identiteten

Vad som utgör en stats identitet är alldeles för brett för att beskriva på ett sätt som kan definiera all dess innebörder och komplexiteter. Konceptualiseringen som följs bygger både på tidigare studier som försöker definiera samma sak, samt empiriska handlingar som är reflexioner av dessa tankar. I mån att avgränsa denna konceptualisering kommer den endast att beröra identitetsdrag som anses relevanta för vidare analys i skiftet av inställning i frågan kring svenskt Nato-medlemskap.

Svensk exceptionalism är ett begrepp som kastas runt i dialoger kring modern svensk politik. Begreppet saknar en konkret definition, men kan beskrivas som politik där Sverige agerar som en "moralisk supermakt" vars grund sätts på tidslinjen samtidigt som införandet av folkhemmet, eller vid utrikes benämningen *the Swedish model* (Jansson 2018, s. 86).

Konceptet av termen skulle både kunna beskrivas att ta skepnad som ett uttryck som ett deskriptivt begrepp, eller som ett teoretiskt ramverk sammankopplat med den statliga identiteten (Lager 2020, s. 29). Svensk exceptionalism är från början en del av den statliga identiteten som givits av utomstående aktörer, men som ganska fort antogs av svenska eliter och det kollektiva samhället som stort där tillslut "den kollektiva andan av att vara exceptionell" blev en del av den samhälleliga mytologin och själva ryggraden i den nationella narrativet (Jansson 2018, s. 86). Den svenska exceptionalismen används för att fånga in idéer och agerande enligt liberalt progressiva handlingar, som den starka välfärdsstaten, generös asylpolitik, och användningen av utvecklingsbistånd och "feministiska principer" i utrikespolitiken (Pack - Zakhour 2022). Därtill det svenska karaktärsdraget att inte delta aktivt i krig och vara en stat som respekterade internationell lag och mänskliga rättigheter. Den svenska exceptionalismen ger Sverige, en liten stat oproportionell inverkan i den moraliska sfären (Jansson 2018, s. 86-87).

Begreppet svensk exceptionalism skulle kunna ta rollen av en "sköld" för beteende som faller utanför denna väletablerade idéen. Flera motsägande handlingar har skett både historiskt och i landets samtid. Sådant som att en betydande del av Sveriges inkomst som bygger den omtalade välfärden kommer från exporten av vapen trots att svensk exceptionalism ger bilden av neutralitet (Kristiansen 2021). Svensk exceptionalism som ett paraply-begrepp innefattar många aspekter i sig, varav vi lyfter två exempel på sådana som är relevanta för svensk exceptionalism både empiriskt och kulturellt för att illustrera fenomenet i praktiken. Dessa två sådana exempel presenteras kortfattat nedan.

Sverige fyllde en unik roll som den enda västerländska staten med diplomatisk representation fram till år 2001 mellan Nord- och Sydkorea (Utrikespolitiska institutet u.å). Inom området har Sverige sedan 1973 deltagit i en bilateral diplomatisk relation till Nordkorea där Sverige var det enda landet från Väst med denna närheten.

Första utdelningen av Nobels fredspris skedde 1901. Nobelpriset har en djup och symbolisk betydelse för svensk kulturell identitet som en långt pågående institution (Nobelmuseet u.å). Förvisso delegeras priset av Nobelkommittéen i Oslo, men det som speglas kan liknas med rena besjälningen av den svenska kulturen som moralisk supermakt med makten samt den internationella respekten att delegera dess priser.

3. Bakgrund

3.1 Militärhistoriskt kontext

Rent militärhistoriskt har där funnits en överhängande känsla av sårbarhet gentemot Sovjetunionen på grund av Sveriges geografiska position till landet (Hotet från öst s.123), vilket har lett till en militär uppbyggnad inom Sverige som primärt fokuserat på det eventuella hotet från Sovjetunionens sida. Den militära upprustningen som skedde under 1900-talet ledde till behovet av en stor armé, en folkarmé, för att klara av att antingen sakta ner eller helt hejda en sovjetisk invasion. Den svenska utrikespolitiska doktrinutvecklingen under tiden efter andra världskriget färgades av den oroliga säkerhetssituationen i resterande delar av världen, där konflikten mellan väst och öst eskalerade med Sovjetunionen på ena sidan, och USA på den andra (Svensk utrikes- och säkerhetspolitik. s.388). På grund av den geografiska närheten till Sovjetunionen, samt Sovjetunionens visade intresse för Norden ur ett militärstrategiskt synvinkel, framförallt Finland, lades en stark grund inom det svenska försvaret med vinkling mot Sovjetunionens sida. Denna hotbild avspeglade sig väl hos det svenska folket, och när det kalla kriget nådde sitt slut började det svenska försvaret snabbt avrustas, då hotbilden och därmed motivationen till en stor folkarmé försvann.

Krig tenderar att leda till stora teknologiska framsteg. Det kalla kriget är inte en avvikelse från detta faktum. USA gjorde enorma teknologiska framsteg, både militärt och civilt, inom allt från vapentechnologi till rymdfärd. Sverige hade också god utveckling, både gällande infrastruktur och inom vapentechnologi. Resultatet av detta syns i den stora vapentillverkningen som fortfarande finns, med köpare från hela världen. Bofors är synonymt med högkvalitativa och högteknologiska vapen. Bara för att man som land förespråkar neutralitet innebär det inte att man inte har något försvar eller är försvarslöst.

Valet att gå med i Nato kom primärt efter Rysslands invasion av Ukraina. Invasionen i kombination med tidigare aggressioner och fientlighet mellan Ryssland och Sverige utgjorde förmodligen till stor del grunden för detta avsteg från neutralitetspolitiken. Förutom generella överskridningar av Sveriges gränser utförda av sovjetiska och senare ryska militära flygplan, har Sverige också blivit utsatt för kränkningar av Sovjetiska ubåtar. Senaste var ubåten utanför Stockholm, men den största incidenten var 1981 då ubåten U-137, eller S363 som var dess sovjetiska benämning, gick på grund utanför Karlskrona. Sådana händelser leder automatiskt till en ökad generell beredskap och fokus på försvar mot fienden, i detta fallet Sovjetunionen.

Försiktigheten mot Ryssland och Sovjetunionen härstammar inte enbart från kalla kriget, utan går att härleda tillbaka så långt som förlusten av Finland 1809 (Riksarkivet u.å.), vilket skedde väldigt nära inpå starten av Sveriges neutralitetspolitik. Förlusten av Finland var en stor del av Sveriges val att sträva mot undvikande av konflikter.

En koppling man eventuellt kan dra kring detta paradigmskifte i neutralitetspolitiken kan ligga inom den enorma nedrustning av militären efter Sovjetunionens fall. Vilket kan ha gett en större chock och rädsla för Rysslands nutida aggression och krig.

3.2 Sveriges inträde i Nato utifrån framingsperspektivet

Hur Sveriges inträde i Nato uppfattas beror till hög grad på hur inträdets beskrivits och färgats inom media från båda sidor. För att kunna analysera utifrån framingsperspektivet måste man först beskriva vad framingteorin innebär.

Framingteorin behandlar hur formulering och presentation av information påverkar mottagarens reaktion på och tolkning av informationen. En tidig utvecklare av framingteorin är Erving Goffman som definierar dessa ramar eller "frameworks" som individuella tolkningsscheman (Stubbergaard 2022, s.213). Grunden i teorin ligger i just dessa ramar eller "frames" där en inramning eller en frame är ett perspektiv eller vinkel genom vilken en fråga, händelse eller idé presenteras. Valet av ordval, bilder, teman eller information kan styra hur mottagarna formar sin tolkning och hur de värderar informationen. Man kan se tydliga exempel på detta inom politiken generellt. Till exempel kan en ekonomisk fråga läggas fram antingen som ett problem eller en möjlighet, beroende på hur man vill att mottagarna ska bilda sin uppfattning. Framing innebär till stor del att vissa aspekter av en fråga betonas, samtidigt som andra utelämnas helt eller tonas ner. Ett bra exempel på detta är invandring där fokus exempelvis kan läggas på kulturell berikning, eller sociala kostnader, beroende på vilken uppfattning man vill skapa hos mottagarna.

Framing är också användbart för att analysera policykonflikter, bland annat genom att granska innehållet i den politiska diskursen och öka kunskapen om roten till politiska kontroverser till exempel genom att uppmärksamma underliggande idékonflikter, något som Schön och Rein varit ledande inom (Stubbergaard 2022, s.213-214). Medias framtoning och fokusering på vissa frågor, samt hur frågorna framförs, är också en del av teorin. Här undersöks hur medias gestaltning av händelser påverkar läsarnas förståelse och antagande (Stubbergaard 2022, s. 214). Stubbergaard förklarar att en analys ur ett framingsperspektiv ofta görs genom att behandla processen som undersöks som en berättelse. I berättelsen framställs verkligheten på ett specifikt vis eller ur en specifik vinkel. Genom att analysera berättelsen kan man identifiera ett urval av benämningar som visar var berättelsens fokus ligger och vad den handlar om (Stubbergaard 2022, s.217). Samtidigt är det viktigt att belysa det faktum att en undersökning även kan innehålla konflikter mellan olika typer av framing och perspektiv.

Man hade kunnat dela upp inträdet i Nato i sex olika ramar: Säkerhet, Historisk/neutralitet, Samarbete, Ekonomisk, Moralisk och Politisk. Dessa hamnar oftast den säkerhetspolitiska ramen i fokus, med resterande som komplement.

Den säkerhetspolitiska ramen argumenteras för ur ett positiv synvinkel genom att säga att inträdet i Nato leder till en ökad nationell säkerhet, då man omfattas av Natos försvarsgaranti, vilket i de rådande tiderna kan kännas skönt. Samtidigt kan man argumentera ur en negativ synvinkel att Sverige, som medlem, riskerar att dras in i konflikter, och detta kan påverka nationens säkerhet negativt.

Den ekonomiska ramen tar stor plats i debatten, men mycket ur en negativ synvinkel, nämligen att inträdet leder till att försvarsbudgeten måste höjas onödigt mycket bara för att kunna uppfylla de krav som medlemskapet ställer. Det vill säga den ökade försvarsbudgeten tar pengar från andra sektorer i samhället där många anser att de hade gjort större nytta.

Den historiska ramen innefattar det faktum att Sverige har haft en historiskt lång tid av neutralitet och alliansfrihet. Ur en positiv synvinkel argumenterar man att det är en naturlig anpassning till den moderna världen, medan en mer negativ synvinkel argumenterar för att det är en förlust att man avviker från den traditionella neutraliteten som utvecklats och cementeras under så lång tid.

Man kan säga att Sverige långsamt har rört sig närmare Nato, till den punkt där ett medlemskap inom Nato kan ses som en naturlig punkt. Ett specifikt exempel på detta är inträdet i PfP (Partnership for Peace), där man är involverad och deltar inom Nato-ledda insatser.

4. Metod

4.1 Narrativanalys

Ett perspektiv som framväxt bland statsvetare sedan 1980-talet är tanken att människan inte är den rationella varelsen som man föreställt sig lång tillbaka, utan istället att människan är narrativt driven. Historier är det som underhåller, utbildar, socialiserar och skapar gemenskap. Genom att studera narrativ bildar vi en grundläggande tolkningsram som låter oss organisera erfarenheter och göra helheten begriplig (Robertson 2018, s. 219-221). Likt konstruktivistiska grundtankar undersöker narrativanalysen hur människor leds att handla från de narrativ, det vill säga projektioner, förväntningar och minnen från aktören själv och sinsemellan andra aktörer.

För att angripa frågeställningen med hjälp av en narrativ analys studerar man dels *av* vem och *för* vem berättelsen är konstruerad, men framförallt vart i berättelsen man finner den *narrativa vändningen* (Ibid, s. 220). Det vill säga övergången från ett narrativt jämviktsläge till ett annat. Det observerade narrativet skall i denna mening bidra till förståelse för hur fragment från olika berättelser rättfärdigar de utfall.

4.2 Metodologiska avgränsningar

För att avgränsa arbetet kommer narrativanalysen att utföras över iscensatt period runt år 2022 när Ryssland påbörjade den stora upptrappningen i invasionen av Ukraina. Där kommer materialet både sträcka sig ett och ett halvt år framåt, likasåväl bakåt i tiden för att totalt avse en period på fyra år. Materialet består av olika artiklar från Aftonbladet, sveriges största och bland de mest brett ansedda högt betraktade dagstidningar. Av flertalet artiklar som publicerats under denna perioden begränsar vi oss till ett systematiskt urval genom att endast analysera en artikel per halvår. Detta görs i syfte av 3 mål: 1) Begränsa mängden analysmaterial till ett rimligt omfång efter arbetsbördan. 2) Genom att analysera material från definierade och skilda tidsperioder minskar risken att vi behandlar två eller fler artiklar som är beroende av en- i stunden relevant händelse och därav får likt narrativ. 3) Skapar en möjlighet att analysera skillnader under tidsförloppet av Ryssland Ukraina kriget. Det systematiska urvalet skapar inte en fullständigt representativ bild av hela urvalspopulationen,

men kan godtyckligen användas för att generalisera allmängiltiga observationer för helheten (Esaiasson 2007, s.182).

Trots mängden fall som studeras behandlas materialet som *en* narrativanalys och tar inte en komparativ infallsvinkel. Detta görs med argumentet att det framförallt är den svenska identiteten i relation till Nato som analyseras, där narrativets utveckling kan ses som ett kontinuerligt händelseförlopp.

4.3 Analysens utförande

För att systematiskt genomföra en narrativanalys över det valda materialet kommer narrativets beståndsdelar att lyftas. Labov och Waletzky identifierar här sex gemensamma element som analysen utförs efter från Propps formalistiska modell (Robertson 2018, s. 223). *Abstrakten* är narrativets sammanfattning. *Orientering* eller *iscensättning*, innebär narrativets tidrum, situation, miljö och deltagare. Den *Komplicerade handlingen* är det som flyttar historien från jämvikt till annat. *Upplösning* berättar vad som hände till slut i berättelsen. Därefter *Coda*, hur berättaren återkopplar berättelsen till nuet. Slutligen *Diskurs* där narrativets värderingar som namnet antyder, diskuteras. Diskurs-delen av analysen är värderande "hur" kontra övriga delar av analysen som är referentiella satser baserade direkt på berättelsens "vad" (Ibid. s. 225).

Utifrån detta kan läsare kritiskt också ha belägg att diskutera trovärdigheten. Som författare av uppsatsen spelar vårt narrativ också stor roll. Därför är det viktigt att fokus ligger på att vara så transparent som möjligt och basera analysen på det primära källmaterialet (Ibid. s. 240).

Flera av byggstenarna som besvarar "vad" berättelsen redovisar går att rationellt föreställa sig vara gemensamt delade mellan artiklarna som är källmaterialet. I redovisningen kommer således inte mycket tid att läggas på dessa delade aspekter. Den komplicerade handlingen, när historien går från jämvikt till annat skulle i de flesta fallen kunna enkelt beskrivas som att Sverige rör sig ifrån sin alliansfrihet.

5. Resultat

5.1 Material publicerat innan invasionen av Ukraina upptrappades

Vi skulle blandas in i fler krig med Nato är titeln på Jan Guillous kolumn i Aftonbladet 2020-12-20. I denna kolumn ponerar skribenten över huruvidare "Natohögern" kommit till liv igen efter Joe Biden nyligen vunnit valet i USA. Natohögern är monikern som ges högerblocket av de svenska riksdagspartierna. Sverigedemokraternas tycke lyfts särskilt i frågan då de likt resterande högerblocket redan visat sig positiva Nato-medlemskap, här uttalar sig mer eller mindre på ett handlingslöst vis. "Men ändå är högerens engagemang i Natofrågan lite gåtfullt. [...] Jag har – bortom retoriken – bara kunnat se att de vill ansluta oss till USA:s utrikespolitik." (Guillou 2020). Avslutningsvis skrivs det att nackdelarna är mer synliga och artikel 5 med dess ömsesidiga försvarsplikt lyfts här. Inte ens Sveriges höger bör uppskatta detta fortsätter han. "Sverige är förvisso inte neutralt, som vi påstod oss vara under Kalla kriget. Vi är medlemmar i EU. Men vi står inte under amerikanskt befäl." (Ibid.).

Häri texten framgår det tydligt att Jan Guillou tycker det är en dum idé att Sverige passerar den narrativa jämvikten som resultat av att den svenska högern vill krypa i säng med USA:s utrikespolitik. Upplösningen och textens coda som skribenter försonar sig med är avvägningen av nackdelar ett Nato-medlemskap hade inneburit som leder till att det troligtvis inte är på kartan för Sverige, förbehållet det något förutspående citatet: "Putins Ryssland skulle vilja begå nationellt självmord genom att starta krig mot Europa och därmed Nato." (Ibid.).

Det är tydligt i texten att Jan Guillou bevisligen från texten är mot svenskt Nato-medlemskap och vidare natohögerns intressen. Något som opinionsmätningar bland folket också visat, även bland väljare till dessa partier i större utsträckning (Bjereld, Oscarsson 2023, s. 1). Givet textens innehåll och citat som lyfts i denna del framgår det att Guillou öppet medger Sveriges identitets-tillhörighet till Väst, men att strecket dras aningen mer abstrakt mot ett land som USA, vars ledare beskrivs som "högermän utan garantier för framtiden". Uppfattningen av textens helhet är att den är av känsloladdad, men rationell och bearbetad karaktär.

På pricken ett år innan Rysslands invasion av Ukraina 24:e februari 2022 publiceras nyhetsartikeln: *Säkerhetspolitiskt bråk i riksdagen* där debatt över Natomedlemskap kommit på agendan. Socialdemokraten och dåvarande svensk utrikesminister Ann Linde kommenterar att Moderaterna och Centerpartiet uttalat sig missnöjda med att regeringens utrikespolitiska deklaration inte innehöll någon Natooption. Trots att en riksdagsmajoritet tidigare markerat att Natomedlemskap är ett alternativ om säkerhetsläget försämras.

“Att signalera till omvärlden att vi nu överväger medlemskap i Nato, det vore en definitiv förändring av vår linje och oansvarigt.” (Aftonbladet 2021). Genom att se på den något korta nyhetsartikeln under glaset av en narrativanalys kan flertalet av narrativets byggstenar lyftas fram. Linde återkopplar att de håller en kontinuerlig linje i det säkerhetspolitiska, men kritiserar M och C förhållningssätt. Jämvikten som rubbas är debatten om natooptionen verkligen skall upp på regeringens utrikespolitiska deklaration i och med öppenheten till omvärlden detta skulle signalera. Moderaten Hans Wallmark som lyft kritiken mot detta beslut belyser samtidigt att regeringen är “för flat när det gäller att kritisera brott mot mänskliga rättigheter i Kina och Ryssland.”, något som inte heller lyfts i deklarationen.

Det fördolda budskapet varpå diskursen kan byggas ut med från detta narrativ skulle kunna liknas vid är tankarna kring svensk exceptionalism. Där man å ena sidan sätter Sverige på en moralisk pedestal genom att ej aktivt beröra Nato-frågan, samtidigt som man å andra sidan väljer att inte heller lyfta sårbara punkter som Sverige kan anses misslyckats med moraliskt som Wallmark påpekar.

Under andra halvan av 2021 återberättar Anders Lindberg en konferens i Finland från 2011 i opinionstidskriften: *Sverige måste avvisa diktaten från Moskva*. Under konferensen visade Rysslands dåvarande generalstabschef Nikolaj Makarov den "ryska intressesfären" med hjälp av ett karta med ett rött område ritat över östersjön, hela Finland, Stockholm samt norra Sverige. I själva verket var kartan räckvidden av Rysslands missilförsvar. Finland utlöste diplomatisk kris men Sverige förblev tyst. Sedan dess har Ryssland agerat i denna intressesfär med styrkor för att sätta kraft bakom världsbilden de målat, och bygga upp en ny järnridå, skriver Lindberg. Vidare diskuterar han hur erfarenheter skiljer sig mellan dagens yngre Svenskar och de som upplevt Sovjetunionens maktutövningar. “Svenskar under fyrtio år

kommer knappast ihåg hur vårt land påverkades av denna ordning och själv tillhör jag bland de sista årskullarna när nästan alla män självklart mönstrade och gjorde lumpen. Det är en erfarenhet de flesta unga i dag saknar.” (Lindberg 2021).

Avslutningsvis ger artikeln en varnande framåtblick till om Putin påbörjar återuppbyggnaden av det Sovjetiska-sfären. “...budskapet måste vara kristallklart: även små stater har rättigheter. Det finns ingen rysk intressesfär i Europa. Imperialismens tidsålder är förbi.”

Det narrativa budskapet vi finner i texten är ett som plockar från historiska jämförelser. Ur erfarenhet existerar bilden av Rysslands och Sovjets identitet som supermakt kvar och hotet är betydligt närmre under samtiden än hur Svenska ledare faktiskt agerar kan Lindberg tolkas mena. Att Sverige stod tyst 2011 när Ryssland tydligt, men på ett underförstått vis utgav hot mot landet visar på rädslan Lindberg har att Sverige över tid socialiserat bort allvaret i situationen i brist på de upplevelser han liknar dagsläget med. Sverige måste öka sin kollektiva identitet i denna bemärkelse och agera altruistiskt är uppmaningen.

5.2 Material publicerat efter invasionen av Ukraina upptrappades

I denna artikel, benämnd “*Varför så bråttom för oss att gå med i Nato?*” argumenterar två högt uppsatta politiker inom socialdemokraterna kring ingången i Nato, och den process som detta har inneburit, kan ha negativa följder för Sverige i framtiden (Schönström & Sandell, 2022). Den primära frågeställningen tycks vara varför man gjorde ett snabbt och förhastat utan enligt dem en ordentlig diskussion eller debatt, vilket kommer fram tydligt: “För varför så bråttom? Vad gör det för skillnad om ansökan om medlemskap görs i sommar eller om ett halvår?”. Där lyfts även det säkerhetspolitiska aspektet, att där inte finns någon akut överhängande risk för ett anfall mot Sverige i närtid. De primära argumenten inom artikeln, och punkten som har högst spänning, ligger inom artikel 5, där diskursen ligger lutad mot den potentiella risk att man behöver skicka militärt stöd till andra länder. Så som de beskriver så elokvent: “Kan dagens generation ta sig rätten att besluta för de kommande generationer på vilket slagfält i Europa deras barn ska strida? Kommer de att behöva slåss i Erdogan eller Orbans krig eller i framtida amerikanska presidenters konflikter?” (Schönström & Sandell, 2022).

Narrativets struktur utgörs av en känsla av brådska och ifrågasättande kring den demokratiska processen inom frågan. Där sker en utveckling som introducerar flera dimensioner av kritik, varav säkerhet och kärnvapen ligger till grunden. Samt avslutas med en uppmaning för bredare debatt och eftertanke.

Artikeln försöker skapa ett motnarrativ till den rådande politiska diskursen om ett medlemskap i Nato. Den använder sig av bekanta element för att driva narrativet framåt, som demokrati, fred och framtida ansvar. Detta i syfte för att mobilisera opinionen och trycka för ett mer genomtänkt och långsiktigt beslut.

Artikeln använder sig av en blandning av retoriska frågor, lyftande av tradition och en framtidsorienterad oro för att skapa ett intresse för läsaren. Den framtidsorienterade oron skapas genom att måla framtida generationer som potentiella offer.

Nyhetsartikeln *Vi är redan inne i kärnan*, skriven av Staffan Heimerson beskrivs “den snabbaste U-svängen i svensk politisk historia”. Alliansfriheten som betonats positivt efter Rysslands annektering av Krim i Ukraina 2014. När de sedan februari 2022 provocerat invaderar Ukraina är budskapet att Sverige måste ha is i magen. Magdalena Andersson varnade att en svensk ansökan till Nato skulle “ytterligare destabilisera den här delen av Europa, och Sverige skulle bidra till att destabilisera läget ytterligare” (Heimerson 2022). Men efter ett fåtal dagars förnyad säkerhetspolitisk analys stod Nato-alternativet på bordet över en natt.

“25:e februari [...] drog jag slutsatsen att Finland skulle söka NATO-medlemskap. Då fanns, enligt min mening, inget alternativ för Sverige än att också gå med, allt annat vore omöjligt.”, är uttalandet från ambassadören Axel Wernhoff från den svenska Nato-delegationen i Bryssel. Trots den deklarerade alliansfriheten har Sverige aktivt varit med i Nato de senaste tio-femton, kanske tjugo åren. Tillbakablickande ser tidigare Nato-ambassadör Veronika Wand-Danielsson att “Vi var med i nästan allt” och vidare proklamerar Tommy Åkesson, representant från försvarsdepartementet i den svenska Nato-delegationen någorlunda triumferande att “vi är inne i kärnan” redan (Ibid.). Turkiet och Ungern kvarstår som de enda två länderna av trettio som blockerar Sveriges fullständiga anslutning till Nato.

I artikeln sammansätter Staffan Heimerson ett intressant narrativ över hur den svenska inställningen mot Nato presenterats. Inrikes har Sverige med stolthet paraderat sin alliansfrihet. Men, nu när poletten landat för politikerna att Nato-medlemskap i Wernhoffs mening har denna stolthet bytts ut mot stolthet över att vi redan står så nära Nato och har gjort det över lång tid. Det är svårt att påstå något hyckleri i detta då uttalandena kommer från olika individer, därav är det svårt att påstå att Heimerson hade intentionen att förmedla ett fördolt budskap. Men det som skildras är i författarens ord den snabbaste U-svängen i svensk politisk historia som skiftat narrativets jämvikt.

Artikeln *“Natoprocessen är ett historiskt misslyckande”*, skriven av Håkan Svenneling, kritiserar Sveriges hantering av Nato-ansökningsprocessen. Inledningsvis påstår Svanneling att Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska situation har tagit skada av den ansökan som gjorts av den sittande regeringen. Svenneling skriver: “De valde en eftergiftspolitik vars resultat vi nu tyvärr kan läsa av i ett försämrat säkerhetspolitiskt läge.” vilket beskriver hur eftergiftspolitiken gentemot Turkiet, specifikt under Erdogan, har negativt påverkat säkerheten (Svenneling, 2023). Som avslutning uppmanar Svenneling att man ska återvända till en mer trovärdig diplomati, samt få ett slut på eftergiftspolitiken för att förhöja säkerheten.

Erdogan och Turkiet framställs som en auktoritär aktör som utnyttjar Sveriges Nato-ansökan för sina egna politiska syfte. Begreppet “gisslandiplomati” används exempelvis för att understryka Erdogans auktoritära makt (Svenneling, 2023). Svenneling lyfter även fram problem med mänskliga rättigheter i vissa länder inom Nato, vilket enligt honom borde ha tagits i beaktning innan beslutet fattades.

Rent retoriskt hänvisas det till tidigare incidenter, som Erdogans agerande vid valet av Natos generaldirektör, Anders Fogh Rasmussen, för att påvisa ett mönster av krav som kommer från Turkiet. Detsamma används kring kraven för överlämnande av kurder och oppositionella som Erdogan gav Sverige. Retoriska frågor används för att ifrågasätta regeringens beslut och måla fram en bild av naivitet. Samt en betoning kring behovet för Sverige att ha en självständig utrikespolitik för att väcka en känsla av nationell stolthet.

Fanny Westling skriver en sammanfattning av Aftonbladet/Demoskops enkätundersökning riktad mot det svenska folket i sin artikelserie Sveriges Natoansökan. Titulerad *Två av tre svenskar vill gå med i Nato* är självklar i innehållet den förmedlar. En narrativanalys av verket kompliceras inte betydligt mycket då det framförallt är rådata som presenteras. Där artikeln skiljer sig från resterande artiklar som valts är *vem* som är författaren. I detta fallet är det framförallt enkätens respondenter, en population som består av 1 370 intervjuer från en allmän svensk målgrupp 18 år och äldre inom en ram som Iniziopanelen påstår speglar det svenska folket (Westling 2023). Artikeln ger oss i vårt arbete därför en unik grupp att analysera narrativ från. Som titeln antyder är det ungefär två tredjedelar av svenskar som svarar att de tycker Sverige ska vara med i Nato. Ungefär hälften är oroliga över ett ökat militärt hot från Ryssland till viss utsträckning medan resterande halvan ej är det.

I flervalsfrågan “Vilka är de främsta fördelarna med ett medlemskap i Nato?” svarade 62% att det är för att: Vi inte kan försvara oss själva. 50% svarade att: Nato har en avskräckande effekt. 41% svarade att: Sverige hör ihop med Natoländerna. Slutligen svarade 35%: Ett Natomedlemskap skulle göra Östersjön till en lugnare zon.

I flervalsfrågan “Vilka är de främsta nackdelarna med ett medlemskap i Nato?” svarade 46% att: Vi kan tvingas strida för andra. 33% svarar: Alliansfriheten har tjänat oss väl. 22% svarar: Ett svenskt medlemskap skulle provocera Ryssland.

8%: Det finns inget hot mot Sverige

7%: Vi har tillräckligt skydd genom medlemskapet i EU

7%: Rysk aggression riktar sig nästan bara mot forna Sovjetstater

Ytterligare 19, och 16 procentenheter svarar något annat eller vet ej.

Flera tankar som når hög konsensus i enkäten är sådana som skulle infalla det klassiska teoretiska internationella relationer-perspektivet realismen som vår uppsats avgränsar bort i vår analys. Men flera konstruktivistiska tolkningar visar sig också ha slagkraft. Däribland: Sverige hör ihop med Natoländerna, Vi kan tvingas strida för andra och Alliansfriheten har tjänat oss väl. Det visar på relevansen av denna infallsvinkeln i frågan.

I narrativanalys är det viktigt att påpeka iscensättningen varifrån narrativet uppstår.

Undersökningen gjordes över ett år efter det att Ryssland invaderat Ukraina 2022. Det vill

säga att resultatet hade enligt andra opinionsundersökningar utförda innan invasionen sett kraftigt annorlunda ut där proportionen som var för Nato var det motsatta, det vill säga endast en tredjedel (Bjereld, Oscarsson 2023, s. 1).

Som den sista artikeln på tidslinjen har vi *Andra världskriget kunde vi vänta ut – tredje får vi utkämpa* av Niclas Vent som publicerades några timmar innan Sverige officiellt blev medlem i Nato den 7:e mars 2024. Iscensättningen av artikeln är därför en djup pust ut från den skakiga långtgående processen som tagit Sverige dit. Med en historisk tillbakablick över hur Sverige varit alliansfritt i över 200 år hyllar artikeln fredsidealet. “Det var Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina som fick vågskålen att brutalt tippa över. Men sanningen är nog att vi påbörjade den här resan för länge sen. Nato-medlemskapet är bara ändhållplatsen. Alliansfriheten hade länge eroderat underifrån.” är slutsatsen Vent finner till händelseförloppets gång.

Upplösningen till berättelsen är färdig i narrativanalysens mening. Men vart narrativet sedan leder Sverige är självklart en fråga som inte kan besvaras ännu. “Diskussionen om Nato i Sverige har ännu inte tagit sig förbi för eller emot, men det är onekligen dags nu. Vi har valt väg.”(Vent 2024). Det tar oss tillbaka till nuet där risken att Sverige ska stå ensamt mot ett hot som Ryssland är mindre. Risken att Sverige dras in i krig utanför dess gränser är större.

Trots att denna osäkerhet framförs, går det onekligen ej att gå miste om den triumfartade retoriken och storhets-känslan som försöker produceras i narrativet. Nato presenteras i artikelns kontext som det enda sättet för Sverige att bibehålla sitt fredsprojekt. Något som definitivt kan argumenteras, men som presenteras som en självklarhet här. Nato i denna mening betyder alltså fred. En korrelation som säkerligen hade möts av kritik om påståendet ställts bara några år tidigare.

6. Diskussion

Hur kommer det sig att Sverige gick med i Nato så snabbt, när både tidigare regeringar och opinioner sett kritiskt på idén så tätt intill? Denna frågan kan besvaras genom studien av narrativ som ger insikt för händelseförloppet. I Wendts ord är det anarkiska systemet format av staternas handlingar, där förutfattade dimensioner av identiteter är ledstjärnan som styr agerande och interaktion. Nationens intressen kan ses härstamma från en subjektiv vägning dessa identiteter i relation till den Andras. Narrativet som analyserats är det av den svenska identiteten som i synnerhet kan betraktas som tvådelad med tydliga kontraster sinsemellan. Den ena, personliga identiteten är en av moraliskt högmod. Självbilden av Jaget som skapats i Sverige av denna självorganiserande aspekt av identitetens helhet är en präglad av paraply-begreppet svensk exceptionalism. Därtill ingår de liberala fredsvärderingar som skjutits fram i olika gestaltningar av narrativet varenda artikel som analyserats. Vare sig det utspelas som stoltheten av den svenska alliansfriheten eller hur man ser risker med att gå in i en allians, ledd av Andra aktörer som ej delar den moraliska översittarpositionen som Sverige i denna mening har. Den personliga identiteten är djupt underliggande för aktörer eftersom den bygger på aktörens minne av tidigare handlingar och ett tidigare konstruerat narrativ av Jaget. Positionen mot Nato som Sverige har hållit tidigare skulle därför kunna spåras till denna delen av den svenska identiteten.

Den andra identiteten som funnits parallellt, men som ej kommit till ytan tidigare i den offentliga Nato-diskursen är den kollektiva identiteten. Snarare att se de andra aktörerna i Nato som rivaler som ej besitter den moraliska exceptionalismen som den personliga identiteten av Sverige har av sig själv, släpps denna garden för att bilda en kollektiv identitet. I takt med att hotbilden från Ryssland blev mer påtaglig och delades av flera europeiska länder, kan Sverige ses alltmer betrakta sig självt som en del av gemensam säkerhetsgemenskap. Nato som symboliserar denna gemenskap, representerar inte längre en extern militär allians utan genom identifikation en del av Sveriges identitet. Som påpekat är Svenska militära samarbeten med västliga stater inget nytt, artiklar som *Vi är redan inne i kärnan* beskriver denna närhet som pågått under de senaste decennierna. Trots denna

verklighet har Sverige positionerat sig i interna riksdagsdebatter med den personliga rollen som humanitär stormakt, exemplifierat i artiklar med utdrag av uttalanden från utrikesminister Ann Linde.

Det är dessa brett skilda typer av identiteter som Sverige som vi kommer fram till som den konstruktivistiskt förklarande bakgrunden till den observerade 180-graders svängen i Natofrågan. Nationella intressen är som sagt en avvägning mellan identitetstyperna. Det som observeras i narrativanalysen är hur den exogena chocken av Rysslands invasion av Ukraina 2022 omkastar vägningsen av dessa roller som bägge existerat sedan långt tillbaka. Även artiklar skrivna med starka opinioner mot svenskt Nato-medlemskap, som den skriven av Jan Guillou ponerar över faran från Ryssland före 2022 med dess föreskrivna roll identitet. Alliansfriheten blev i denna nya verklighet inte det som skulle garantera fred. I detta nya läge blev en anslutning till NATO inte bara en fråga om militär trygghet, utan även om solidaritet med länder som delar Sveriges demokratiska värderingar. Svensk exceptionalism omtolkades från en position av avståndstagande till en mer aktiv roll i en gemensam säkerhetsstruktur, exemplifierat i tolkningen som görs i artikeln *Andra världskriget kunde vi vänta ut – tredje får vi utkämpa*.

En exogen chock som denna kan därför ses som en kraftfull katalysator i konstruktivistisk mening till hur en nation ställer sig inför avvägningen av identitetstyper som i sin tur styr dess intressen. Det något unika som observeras är hur detta även gäller mellan så brett skilda identiteter i denna kontext. Finner Sverige sig i ett “nytt normal-läge”, eller kommer det progressivt att återgå till de aspekter av den personliga identiteten som skapat den långa alliansfriheten när säkerhetsläget lugnt sig? Wendts teorier skulle leda till ett oklart svar. I kapitlet *The national interest* skriver han att handlingar gjorda utifrån processen av identifikation blir internaliserade över tid (Wendt 1999, s. 241-242). Förutsätter vi detta samt en bredare och bredare tidslucka från den svenska exceptionalismens ursprung kring 70-talet (Jansson 2018, s. 86) borde detta kanske vara förväntningen.

Ett genomgående tema inom alla artiklarna är användningen av osäkerheten kring säkerhetsperspektivet, huruvida anslutningen till Nato verkligen kan ge en så pass hög grad av säkerhet att det går att rättfärdiga förlusten av den gångna neutraliteten och alliansfriheten. Denna ramen belyses främst i de analyserade artiklarna ur ett negativt ljus, för att skapa skepsis mot den sittande regeringens beslut.

7. Avslutande ord

Den snabba förändringen i Sveriges neutralitetsidentitet och beslutet att gå med i Nato reflekterar inte bara en reaktion på yttre hot, såsom Rysslands invasion av Ukraina, utan också ett djupare skifte i den nationella självbilden. Från att ha varit en stark förespråkare för alliansfrihet och fredsmedling, har Sverige omfamnat en mer kollektiv säkerhetsidentitet. Detta speglar en omtolkning av svensk exceptionalism – från avståndstagande till en aktiv roll i att upprätthålla gemensamma värden och säkerhet inom västerländska allianser.

Trots detta väcker processen frågor kring legitimiteten i det snabba beslutet, som delvis fattades utan omfattande nationella diskussioner eller en folkomröstning. Samtidigt kvarstår osäkerheter kring hur denna nya roll kommer att påverka Sveriges långsiktiga säkerhet och självständighet. Framtida forskning kan undersöka hur denna identitetsförändring har internaliserats i det svenska samhället och hur den påverkar Sveriges internationella roll.

Då artikeln som är skriven av Fanny Westling till största del består av enkäter besvarade av folket hade man kunnat argumentera huruvida en analys utifrån realismen hade kunnat ge en mer tydlig bild till valet att gå med i Nato (Westling 2023). Men vi valde i slutändan att bortse från realismen för att helt fokusera på den svenska identiteten.

8. Förslag till fortsatt forskning

Fortsatt forskning kan ge en djupare förståelse för de långsiktiga konsekvenserna av Sveriges beslut att gå med i Nato, med särskilt fokus på demokratiska värden, säkerhetspolitik och identitetsförändringar. Ett centralt område för vidare studier är legitimiteten i det snabba beslutet om medlemskap, med avseende på bristen på en folkomröstning eller en mer omfattande samhällsdebatt. Här skulle en jämförelse med Sveriges tidigare EU-inträde kunna

ge insikter om hur stora utrikespolitiska förändringar hanteras i relation till demokratisk förankring.

Andra intressanta områden inkluderar hur Nato-medlemskapet påverkar Sveriges långsiktiga försvarsstrategi, inklusive dess beroende av andra medlemsstater och möjligheten att behålla en självständig säkerhetspolitik. Slutligen kan opinionsutvecklingen bland svenska medborgare kring Nato-medlemskapet belysas, med fokus på vilka faktorer som bidrar till stöd eller motstånd över tid. Denna forskning skulle ge insikter i hur nationell säkerhet och identitet samexisterar i en snabbt föränderlig geopolitisk miljö.

9. Referenslista

Esaiasson, Peter (2007). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 3., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Jansson, David, 2018. "Deadly exceptionalisms, or, would you rather be crushed by a moral superpower or a military superpower?", *Political Geography*, Volume 64, Pages 83-91

Pack, Jason - Zakhour, Karl Karim, 2022. "No More Neutrality: NATO and the Twilight of Swedish Exceptionalism", *The National Interest*, Volume 182

Robertson Alexa, 2020. "Narrativanalys" i Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.) (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde upplagan Lund: Studentlitteratur

Stubbergaard, Y. (2022) Framingsteori. I Nyberg Alamaa, L., Melander, S. and Stubbergaard, Y., 2022. *Perspektiv på offentlig förvaltning: Teori i praktiken*. Studentlitteratur AB. s.211-231

Wendt, Alexander (1999) *Social Theory of International Politics* First Edition. Cambridge: Cambridge University Press.

Wendt, Alexander, 2022 [1992] "Anarchy is what states make of it" i Snyder, Jack – Mingst, Karen A. – McKibben, Heather Elko (eds.), 2022. *Essential Readings in World Politics*. New York: W.W. Norton and Company, s. 544 - 554

Aftonbladet, 2021. *Säkerhetspolitiskt bråk i riksdagen* [Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/aP4AnL/sakerhetspolitiskt-brak-i-riksdagen> Hämtdatum 2025/01/05

Bjereld, Ulf - Oscarsson, Henrik, 2023 *Jordskred i Svensk Nato-opinion efter Rysslands invasion av Ukraina* [Elektronisk]
<https://www.gu.se/sites/default/files/2023-05/Jordskred%20i%20svensk%20nato-opinion%20-%20Bjereld%20och%20Oscarsson%20-%20F%C3%B6rhandspublicering.pdf> Hämtdatum 2024/12/10

Guillou, Jan, 2020. "Vi skulle blandas in i fler krig med Nato", *Aftonbladet*. [Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/z7oXIO/jan-guillou-natoanhangarna-vill-do-da-all-debatt> Hämtdatum 2025/01/05

Kristiansen, Hanna, 2021. *The double standard in Swedish arms exports*. [Elektronisk]
<https://fuf.se/en/magasin/dubbelmoralen-inom-svensk-vapenexport/>. Hämtdatum 2024/12/21

Lager, Elin, 2020. "Swedish Exceptionalism in Foreign Policy Discourse". Stockholm University:
Department of Economic History and International Relations. [Elektronisk]
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1472720/FULLTEXT01.pdf>. Hämtdatum:
2024/12/21

Lindberg, Anders, 2021. "Sverige måste avvisa diktaten från Moskva", *Aftonbladet*.
[Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/8Q7xjG/sverige-maste-avvisa-diktaten-fran-moskva>
Hämtdatum 2025/01/05

Nobelmuseet, N.D. *Många vägar till fred* [Elektroniskt]
<https://nobelprizemuseum.se/wp-content/uploads/2024/02/nobelmuseum-skolmaterial-manga-vagar-till-fred.pdf> Hämtdatum 2025/01/05

Riksarkivet, u.å. *Överblick över kriget*. [Elektronisk]
<https://riksarkivet.se/overblick-over-kriget#:~:text=%C3%85r%201809%20f%C3%B6rlorade%20Sverige%20en,b%C3%B6rjan%20kunde%20ryssarna%20avancera%20snabbt.>
Hämtdatum 2025/01/06

Schönström, Andreas & Sandell, Joakim, 2022. Varför så bråttom för oss att gå med i Nato?
Aftonbladet [Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/OrO90A/s-politiker-varfor-sa-brattom-att-ga-med-i-nato>
Hämtdatum 2025/01/05

SOU 2002:108. Säkerhetspolitiska utredningen. *Hotet från Öst*. [Elektroniskt]
<https://www.regeringen.se/contentassets/996575b3f6004b8491c2911257c6ed0c/kapitel-3-och-4/> Hämtdatum 2024/12/03

SOU 2002:108. Säkerhetspolitiska utredningen. *Svensk utrikes- och säkerhetspolitik*.

[Elektroniskt]

<https://www.regeringen.se/contentassets/996575b3f6004b8491c2911257c6ed0c/kapitel-5-och-6/>

Hämtdatum 2024/12/03

Svenneling, Håkan, 2023. “Natoprocessen är ett historiskt misslyckande”, *Aftonbladet*.

[Elektronisk]

<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/LIWqOP/v-natoprocessen-ar-ett-historiskt-misslyckande>

Hämtdatum 2025/01/05

Utrikespolitiska institutet N.D. *Sweden's role on the Korean Peninsula: Functions, motivations, and impact* [Elektronisk]

<https://www.ui.se/english/research/asia/swedens-role-on-the-korean-peninsula-functions-motivations-and-impact/> Hämtdatum 2025/01/06

Vent, Niclas, 2024. “Andra världskriget kunde vi vänta ut – tredje får vi utkämpa”, *Aftonbladet*. [Elektronisk]

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/EQOAO2/nato-historisk-brytpunkt-konsekvenserna-kan-bli-enorma> Hämtdatum 2025/01/05

Westling, Fanny, 2023. “Två av tre svenskar vill gå med i Nato”, *Aftonbladet*. [Elektronisk]

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/5BvQpm/aftonbladet-demoskop-tva-av-tre-svenskar-vill-ga-med-i-nato> Hämtdatum 2025/01/05